

PROTESTÁNS HETILAP

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

Megjelen minden héten egyszer szombaton egy iven. — Előfizetési ár egy évre 6 frt, félévre 3 frt. — Az osztrák-magyar monarchián eső országokba egy évre 7 frt. — Egyes szám ára 12 kr. — Hirdetések díja száz szóig 1 frt; kétszáz szóig 2 frt; a másodszori tésnél 100 szóig 80 kr.; harmadiknál 70 kr.; bélyegdij mindenik hirdetésnél külön-külön 30 kr. Melléklési díj minden száz d 1 frt 50 kr. A lapot érdeklő mindennemű közlemények a szerkesztőhöz — Nagy Péterfia-utca 961. sz. intézendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„PROTESTÁNS HETILAP“ 1880. évi folyamá

A „Protestáns Hetilap“ első évfolyamának utolsó napjait éli; hogy a kitűzött célhoz s az e érdeklő nagyfotosságú kérdésekhez képest pályáját mily sikerrel futotta eddigelé, hű volt-e a prograr meg abból valamit, vagy csak komolyan törekedett is annak megvalósítására, immár az olvasó közön szerkesztőség — legalább hiszi — hogy ígérete beváltására jó lélekkel s töle telhetőleg mindent n felmerült egyházi és iskolai ügyekre nézve pontosan tájékoztatni törekedett. A lefolyt idő alatt a g kiválóan sok figyelmet és tért szenteltünk, a mit a középtanodai oktatás és nevelés napi renden levő a főfelügyeleti jognak a kormány által felszínre hozása és időszerűsége, a prot. egyház és isko hatlansága eléggé indokol és megmagyaráz.

A protestáns nevelés- és oktatásügy minden ágazatjára jövőre is kellő figyelt fogunk az egyház érdekeit növekvő gonddal ápolni; eredeti cikkeinkkel s egyéb közleményein felmelegítésén munkálkodni, az egyházat és iskolát érdeklő hazai és külföldi ugy tudományos, pontosan és gyorsan ismertetni, egyházunk jogait híven és öntudatosan védelmezni, tárgyaló higgadt modort megtartani.

Az eddigi munkatársakon kívül több jeles irói tehetség támogatásáról nyertünk a kezdet nehézségein áthatolva, kitűzött célunk felé sikerre több kilátással fogunk halad

A „Pr. H.“ szerkesztősége legnemesebb törekvése leend a prot. egyház ügyének hasznos szolgálatot tenni. E törekvés érzetében és tudatában a „Protestán ajánljuk a nagyérdemű közönség pártoló szivességébe.

Lapunk hetenként egy ívnyi terjedelemben jelenik meg. **Előfizetési ára e**

Az előfizetési pénznek vagy a megrendelésnek a szerkesztőhöz (lakik Debrecen) mielőbbi eljuttatását tisztelettel kérjük.

Egy pár gondolat.

A rendes háztartó gazda mielőtt az esztendő lealkonyodnék felette, pontosan jegyezett bevételeit és kiadásait egybeveti, hogy láthassa mennyivel növekedett vagy fogyott a vagyon, a reménybe vett tételek befolytak-e mind, a felszámított kiadásokon felül miért kellett többet költeni, egy szóval; ha nincs vagyonszaporulat, miért billent roszra a mérleg? Így nyer a gazda tiszta áttekintést vagyoni állása felett, így tudja kerülni Scyllát és Charibdist, ha még lehető.

Vajjon az év számvetést tenni bernek, minden kormányzóinak. — javítani kell a me vel inkább szükség süllyedés beköszöntött köve és oszlopa a megvész, Róma le

Egyes emb külete után sem nekem ;

ban, nem is érnék czélt az által.
 etfolyamot akár egyes mozzanatai-
 észében vizsgálni és fontolgatni az
 önmagának van joga, hogy a lélek a
 abíralat tüzeiben megtisztuljon, megne-
 es szent elhatározásokra emelkedjék.

a millió egyénekből álló társulatnak mű-
 működése módját és eredményét nem-
 om, de kötelességem is gondolkozás tár-
 nni, abból következtetést vonni. E követ-
 esz bírálata az erők mennyiségének és
 ak, tehát nagyságának és erkölcsiségé-
 ant. Ezen eljárás szabad. és kötelesség-
 mert az egyéni jogok s az egyéni ön-
 lme nélkül oktat, kiábrándít, olykor
 megrendít s a megrendülést követi a fel-

ak nem kell szánni, eltöltött ide-
 ok az egyházak és államok, ha
 könyve anyagi, szellemi és er-
 növekvést mutat, vagy legalább
 érleg roszra nem billent alá.

egyház egy éves történe-
 lom, ha nagy öröm nem
 azik elzem. Volt mozgás,
 élet mezején; olykor a
 ban is tört ki; a nyo-
 tulást jelző anyagi viszo-
 áldozatok tétettek a
 ; az itt ott szomo-
 melyek egyesek
 utatták, felemelő,
 es erkölcsiségnek,
 k is.

n is kevesebb
 okat, az eré-
 hettünk volna,
 lett volna a

ugvással hor-
 zánkban egész-
 égedni nem tu-
 etesség, művelt
 g, a jó jellemek,
 lom mintha elköl-
 az álnokságnak,
 lesi ezermester-
 egebbé, kin-

felé is az

anyagi sivárság sűrű köde emelkedik. Nem az
 eszmék, hanem a pengő ércdarabok lelkesítenek.
 A lelkiismeret szava kezd elnémulni, sőt a sze-
 mérem érzete is vesztí hatalmát. — S nemcsak a
 nép alsó, a földhöz közelebb álló, azért könnyeb-
 ken beszennyesülhető rétegeiben, hanem a magas
 polczon ülő államhivatalnokok köreiben, a köz-
 bizodalom által felemelt nagyságok soraiban is. S
 mig a földön csúszók aljas tetteire a testi s lelki
 nyomorban mentéget keres az emberi irgalom,
 mi mentheti azok romlottságát, kik szellemi mű-
 veltségök s magas helyzetük által arra hivatvák,
 hogy erényes tet eikkel tündököljenek, a nép előtt?
 Hol lehetne azok számára irgalmat találni, kik ma-
 guknak romlást, nemzetöknek szégyent s gyaláza-
 tot hoznak nyakára?

És vajjon mi az oka, az erkölcsök hanyatlá-
 sának alant és fent, mi az oka, hogy az ország
 jelesei sikkasztás, hamis pénzkezelés vádjai miatt
 a nemzet, a világ szeme előtt a szégyenpadra ke-
 rültek? Mi az oka az erkölcsi megbízhatatlanság-
 nak, mely a közügynek annyi tömérdek kárt oko-
 zott? A fényűzés, a pazar költsékezés, a könnyel-
 mőség? Meglehet, hogy ezek is, s bizonyára ezek
 is. De nekem úgy tetszik, hogy a baj főforrása az
 erkölcsi elvek lazultságában, álbölcsességben, ha-
 mis világnézetben, az Isten és az isteni törvények
 megvetésében, a vallástalanságban gyökerezik. —
 Mig a műveltebb osztály a lelkiismeretet mint
 abstract erkölcsi tudatot fogja fel, mely diva-
 tos nézetek szerint oly sok változásnak van alá-
 vetve, addig én javulást nem várok. — A vallá-
 sos élet újra ébredésétől, a vallásos lelkiismeret-
 től, mely Istentől függését érzi, mely bensejében
 szégyenli a bűnt s becsüli sokra az erényt, vá-
 rom az erkölcsök jobbulsát.

Lejtőhöz ért a világ jó része, a lefelé hullást
 meg kell akadályozni. — Urnak szolgálói, álljatok e
 lejtő elé s a vallás magosra emelt fáklyája fényé-
 nél mutassátok meg a mélységet, mely az alásietők
 lábai előtt terül. — Hadd lássák a romlást, a
 vést, melybe sodortatnak és sodornak másokat is,
 hogy megrendülve megálljanak, ha még lehet. Se-
 gítsétek őket erkölcsi tisztább mezőkre jutni, meg-
 jobbulni és megtisztulni. Tudomány emberei ne ál-
 litsátok ellentétbe a tudomány igazságait és a hitet,
 hanem vezéreljétek az ifjúságot, az emberiséget a
 hit és tudomány testvéri szent fényénél igaz meg-
 győződésre, alázatosságra, szent életre. Ujítsátok,
 tisztítsátok meg a világot, hogy lássunk valóban

uj eget és uj földet! Oh vajha a letünő év maga alá és magával eltemetné korunk bűneit, nyomorait, s a derülő uj év lenne a vallásos erkölcsi élet, a jólét és boldogság feltámadásának uj esztendeje! Isten, ki nagy, dicső és szeretet vagy, engedd megérnünk azt!

Joó István.

Az egyház szolgálai az állam szolgálatában.

(Vége).

Bármily terhes és bosszuságos legyen azonban ezen szolgálat az államhivatalnokok hanyagsága miatt, bár sok időt kelljen is elvesztegetnie a lelkésznek a miatt, hogy az adatot kérő hivatalnok a legtöbbször nem nyújt tájékoztatást a felől, hogy a kívánt adat hol keresendő s bármily bosszuság az midőn még az ikreket is egymástól két év különbséggel keresztetik; és az, hogy: a mely rendelet eljut hozzánk, beszün-tendő a katonai nyilvántartáshoz szükségelt esketési kivonatok kiállítását: ugyan azt nem küldik meg például a Debreczenben székelő hadparancsnokságnak s az követeli még a miniszteri rendelet ellenére is az esketési bizonylatot (mint tette a most okt. hóban tartott szemlén, de nem adtuk ki); mondom, bármily sok bajjal, idővesztéssel járjon is az ily hivatalból kiállítandó bizonylatok előállítására: még sem terhel meg ugy s nem hat ránk oly kellemetlenül, mint a pénzügyminiszter 1876. évi 33501 sz. a. kiadott rendeletének 6-ik fejezet, 61. §. 6. pontja, mely nem elégszik meg az adóügyben már kiállított számtalan halotti bizonylattal, hanem az e tárgyban kiállított szegénységi bizonylatoknak is aláírta a lelkészekkel.

1877 óta adóügyben 179 db. halotti bizonylatot adtunk ki (nem számítva egy keresztlevelet, melyet közelebb amiatt kellett kiadnunk, mert egy 14 éves fiu után már kieroszakolták a kereseti adót). Könnyű volt, mert hiszen ha bajjal járt is, de legalább positiv dologgal, egy anyakönyvvel, annak adataival álltunk szemben, melynek lapjairól a kívánt haláleseteket kiirván szóról-szóra s betüröl-beüire másoltunk, és nem hazudtunk. De aláírni egy szegénységi bizonylatnak, melynek valódiságáról biztos tudomásunk nincsen, még azon esetben sem egyéb hazugságnál, ha a bizonylat tiszta valóságot tartalmazott, mert hiszen az aláíró lelkész arról, minek bizonyítása töle követeltetik, tudomással nem bír.

Nekünk a napokban 100 darabon felül, küldtek át ilyen bizonylatokat aláírás végett. — Megtagadtuk azon alapon, hogy nem ismervén s tudván, ha vajjon a szegénységről bizonylatot nyert hátrányosok valóban minden vagyon hátrahagyása nélkül haltak-e el, — hivatalunk hitelét nem akarjuk illusoriussá tenni s megvesztegetni. — Az adófelügyelőség feljelentett érte a püspöki hivatalhoz s innen vettük 1465. sz. alatt azon utasítást, hogy az adóügyben kiállított szegénységi bizonylatot nem megerősíteni, hanem csak láttamozni tartozunk.

Nos, ez alól a láttamozás alól csakugyan felmenthetne minket a magas miniszterium. — Hiszen ha csak láttamozzuk a bizonylatot, még az nem azt teszi, hogy meg vagyunk győződve annak igaz volta felől s ha a láttamozást minden utánjárás s a dolog mivolta felőli tudakozódás nélkül írjuk alá: vajjon mivel lesz az hitelesebb, igazabb, jobb s tökéletesebb? s vajjon arra nézve, hogy adóügyben valamit tegyenek, oly fontos, oly nagy hitelű-e, a mi aláírásunk?

Évről-évre megkivánják tőlünk, hogy jól adjunk honpolgári becsületszavunkra hivatalos nyilatkozatot. — Nem tudom mások teszük-e szerint a folyó év bevételeit tesszük ki mert azt, hogy jövőre milyen lesz a halál vagy milyen lesz a fizetésünkbe kapott s nem tudhatjuk. — Teszünk tehát — és alapokon — 700—980 frt közti összeget, s nőtt, hogy miből mit s mily áron számítv S mit tesz vele az adófelügyelőség? Egys s teszi jövedelmünket annyira, mennyi l előtt, 10-12 frtos buza s kolerás időjárás n sem ügyelve arra, hogy 1874 óta 4—7 terményünkért. — Tehát aláírásunk s l letszavunk, melyre pedig szeretünk adni felügyelőség előtt semmi. — Most láttamoz hány szegénységi bizonylatot s láttamozzuk utánjárás nélkül (mert az utánjárás nem áll s elengednek rá egy pár ezer forint ad jövedelmünkről adott nyilatkozatunkban kat feltüntetve, honpolgári becsüle semmi: de a szegénységi bizony irásával lesz érvényes.

Ha már azt, hogy mindaddig, míg az anya hatjuk meg; ha az ez ér mily nagy mérvű legyen sülünk: az alól már, l ismeretlen eljárást is k állam, a nélkül, hogy teten.

Vajjon meg teszi-e ha k szedett adatainkból látván te lesz-e csak arra is hajlandó, ho levonás nélkül adja meg azt lyet 1869 óta nyert prot. e Én nem tudom . .

A népiskolai iskolaszék bizottságok szerveze

VI. N É P

1. Az iskolaszék mennyire a körülmény dődjék és junius végé

Ha ez keresztül a tanév legalább 8 hó ber hó előtt mulhatatlan azonban kisebb szünetek sárnap megtagyassék, a sz hol eddig szokásban volt, t rom nagy ünnepen egy-e szünidő a helyi körülr

2. A tanév k tendő fölveteli n tanuló neve; 3. nyelve; 6. szüle

anyja vagy gyámja neve, annak lakóhelye, melyik osztályba vétetett fel; 10. tanterv-szerevétele.

vagy felsőbb osztályba lépni kívánó gyerekványnyal igazolja az előző osztály elvégzését, nem tudná, vizsgálatnak vettetik alá, melyek határozza meg és a mely a tanítót illeti. Az iskolába járó gyermek a tanév elején 10 krt jár a tanár javára.

Az iskola belső életében a rendet követke-

szabott órák kezdete előtt legalább egy órával jelennek s ott az iskolába érkező gyermekek tanítási órák alatt tanítványai közt van; az iskolában a tanítást egy negyedórásra megszüntetés bevégeztével tanítványait a tantszéke elűszítja ki s rendben ereszti haza; tanítványok a mennyre lehet, az iskola körén kívül

szól arra, hogy a gyermekek az iskolában jelenjenek meg s hogy a tantszéke a tanításban maradására ügyeljenek, az anyagi és fizikai egészsége fentartásáról,

szorgalmasan tartására, a tanterv szerinti magaviseletéről, szorgalmasan a tanterv szerinti jegyzeteket vezet; az iskolában az osztályzati anyagról a tanterv szerinti vizsgálat után 15 nappal

előadás végett az iskolaszék az egyik példányt a tanár kezébe adja. Ezen osztályzati anyagról a tanterv szerinti sorsszám, 2. tanuló neve, 3.

5. anyanyelve, 6. szülői neve, ennek lakóhelye és 9. szorgalma, 10. tanterv szerinti az egyes tantárgyak

tanterv szerinti ki a bizonyítvány tanterv szerinti séreletes, jó, türelem; tanterv szerinti ltató, hanyag; a tanterv szerinti 3, jeles, jó, elég-

tanterv szerinti bélyegtelenül állí- tanterv szerinti elnöke; díjja hely- tanterv szerinti vallásuaktól 2 frt, tanterv szerinti vtárt illeti; a sze- tanterv szerinti kül adandó ki.

tanterv szerinti büntetést érdemlő, tanterv szerinti előmenetelre elégtelenül tanterv szerinti oronként értesíti, hogy tanterv szerinti titásában.

tanterv szerinti VEK.

tanterv szerinti izban és Német- tanterv szerinti többi országai- tanterv szerinti nepléséről, a tanterv szerinti doskodnak s tanterv szerinti rtanak, sőt tanterv szerinti znak s a

tanterv szerinti vasárnap megünneplése tárgyában Angliát tartják szemök előtt példányképpül — addig Angliában egy mindinkább növekvő párt céljául tűzte ki, hogy az angol vasárnap a szárazföldihez hasonlóvá tétessék. — Azonban a vasárnap megszentelési szövetség is miudent buzgón elkövet az ünnepi rendtartások meglazítására, célzott tervnek meghusítására. A vasárnap-ellenesek működését nem nézte tétlenül, sőt hangosan tiltakozott az ellen s a belügyminiszter valóban büntetéssel sújtotta a brightoni aquariumnak vasárnapon lett megnyitását.

Páris népiskoláinak eivilágiasítása. Herold szajnai prefect a párisi községtanácsnak jelentest tévén a népiskolák eivilágiasítása ügyében, ezt mondja: Párisban 427 népiskolai intézet létezik, t. i. 148 fiu-, 154 leányiskola és 125 óvoda. — 1879. febr. 1. napján a fiúiskolák közül 95 világi és 53 szerzetesi volt; az utóbbiak közül 21-et világvá változtattam, a többi majd következik. A leányiskolák közül 96 világi, 50 szerzetesi volt; ezek közül 8-at tettem világvá. A kisdédóvodák közül 94 volt világi és 31 szerzetesi, ez utóbbiak közül, szól a jelentő, 3-at világvá változtattam, a többi 28-ra nézve majd sor kerül. Miután a feladat nehézségeit előadja, kinyilvánítja, hogy a párisi népiskolák eivilágiasítása 1880. okt. 1. napjáig tökéletesen keresztül fog vitetni. A szerzetesek a legtöbb esetben a tőlök elvett iskolák szomszédságában magánvagyonukból saját iskolákat állítanak fel, de azokban azon 11.000 növendékből, kik eredetileg általok neveltek, csak 4000 maradt meg.

Néh. Dr. Kátay Gábor karczagi orvos és a heves-nagykun egyházmegye volt segédgondnokának számos és becses művekből álló könyvtára f. hó 9-ik napján adotta el nyilvános árverés útján Karczagon. Az egészet együtt vette meg Magyar Kossa Sámuel tekintélyes földbirtokos és egyházunk buzgó tagja, a ki fájdalom egyházkerületünkben is elköltözik, lakását Tápió-Szent-Mártonra tévén át. A vételár 1585 forint volt. A magyarországi vármegyék és királyi városok czímereiből összesen 122 képből álló szép gyűjteményt Samassa József egri érsek vette meg 135 forinton. A nummismaticai gyűjteménynek, a becsár magassága folytán, vevője nem akadt.

Az árverésnél főiskolánk könyvtára is képviselve volt azon esetre, hogy ha részleges árlejtésre került volna a könyvtár.

Lelkészválasztás. A Nyiri Péter esperest halála által megürült vértesi lelkészi állomásra f. hó 21-én egyhangulag *Bészler Imrét*, főt. Révész Bálint püspök ur mellett szolgált debreczeni segéd, elődének halála után azonna, Vértésre rendelt időközi lelkészt választották meg. Szerencsét kívánunk a vértesi gyülekezetnek s hosszú, hű munkában töltendő boldog életet az ifju lelkésznek.

Mormonok Ausztriában. Alsó-Ausztriában és Csehországban több kerületi kapitány kénytelen volt rendeletet kiadni a mormonok Utaóba ide küldött ügynökei ellen. Ezek ugyanis uton utfélen prédikáltak a mormon vallást. A kerületi kapitányok által kiadott rendeletekből kitűnik hogy az Egyesült-Államok kormánya tudatta az osztrák kormánynyal, hogy a mormonok úgy Ausztriába, mint Európa többi államaiba számos térítőt küldtek, a mormon vallásnak proselytákat szerezni. Ezek különféle csábítások- és rábeszélésekkel ámitják el az együgyűeket, s fellovalják, hogy vándoroljanak ki Utahba. Az amerikai konzul fölhívta a kormányt, hogy e térítők működését akadályozza meg. A politikai hatóságok intik a közönséget, hogy ne engedje magát a mormon-ügynökök által rászedetni, mert a többnejűség az amerikai köztársaságban is tilos és legszigorubbán büntetettik.

A Makón, Csécsy Miklós ref. lelkész szerkesztése mellett megjelenő „TÉLI UJSÁG”-nak már 3 száma hagyta el a sajtót. Mind 3 szám igazi vallásos, ismeretterjesztő cikkeket tartalmaz szép népies nyelven. Melegen ajánljuk a terjesztés céljából a lelkészek és tanítók pártoló figyelmébe.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: *Joo István.*

Főmunkatárs: *Tóth Sámuel.*

TARTALOM.

I. CZIKKEK és ÉRTEKEZÉSEK.

- † Áttekintés az egyet. konvent munkálkodásáról. 325, 333.
 A felekezeti iskola ellenségeinek ítélő széke előtt. Joó István. 4. 14. 23.
 A gymn. tanárok kölcsönös leczkelátogatása. Joó István. 31. 43.
 A kálvinizmus másik oldala. Csiky Lajos. 401. 413. 422.
 A konvent elnökének üdvözlő beszéde József főherczeghez. 334.
 A konvent felirata a belügyminiszterhez. 421.
 A konvent felirata a képviselőházhoz. 429.
 A konvent határozata a suprema inspectio tárgyában. 324.
 A lelkész mint anyakönyvvezető. Sátor Dávid 153.
 † A magyar protestáns egyetem kérdéséhez. W. 53, 65, 73, 81, 89.
 A mi ref. közép-iskoláink. Békési Gyula. 380, 395, 406.
 A népiskolai iskolaszékek és egyházmegyei tanügyi bizottságok szervezete a tiszántúli egyházkerületben. 388, 397, 441.
 A polgári iskola mint új közép iskola és Csengeri Antal. B. J. 247. 254, 263, 270.
 A protestáns tanárképzésről. Joó István. 301.
 A Religio aggodalma. Joó István. 335.
 A Religio vélekedése a prot. istenitiszteletről. Gergely Károly. 83.
 A tanítóképzés. Joó István. 364, 379, 387, 402, 431.
 A tiszántúli ref. egyházkerület középiskolái. Békési Gyula. 55, 66, 82, 91, 99, 107, 115.
 † A történelem és a békésmegyei „régész művelődés történeti egyesület” elnöke. Homolya István. 339.
 Az állami főfelügyelet és az autonomia. Meleg Gyula 279.
 Az egyház szolgálai az állam szolgálatában. Zsigmond Sándor. 440, 447.
 Az egyetemes tanügyi bizottság működése. . . h. . . l. 370.
 A zsinati előmunkálatok és a dunántúli ref. egyházkerület véleménye. . . l. 293, 309.
 A vallásszabadság és polgári házasság. Joó István. 141, 151, 169, 177, 193, 201, 209, 217, 229, 237, 245, 261, 269, 277, 285.
 Észrevételek a „Zsinati előmunkálatokra.” S.—s. 97, 105.
 Észrevételek a „Zsinati munkálatok” negyedik szakaszára. Ritoók Zsigmond 131.
 Észrevételek a „Zsinati előmunkálatok” némely pontjaira, tekintettel S.—s. cikkére is. Berki István. 143. 161.
 Egyedül helyes positióink. Bierbrunner Gusztáv. 437.
 Egy félreértés helyreigazítása és egy kis felvilágosítás. Segesvári József. 233.
 Egy kis polemia. B. Gy. 432.
 † Elmékedés egyházi bajaink felett. Rácz Miklós. 124, 134
 Esperesi megnyitó beszéd stb. Szabó János. 123.
 † Filó Lajos konventi beszéde a missió ügyében. 342.
 Gondolatok domesticánkról. N.—s. 29, 41.
 Haladunk! S.—s. 231.

- Helyzetünkhöz. Silói 369. 377.
 Indítvány a bihari egyházmegye közgyűlés. Zsigmond. 133.
 Jus supremae inspectionis. Kőösi Sándor. 185
 Kéretlen válasz B. Gy. cikkére. A szatmári biz. egy tagja. 414.
 Kivonat a magyarországi ág. ev. Pesten 1879. sept. 11-én könyvéből. 341.
 Kivonat a nagykarolyi egyhá gyűlése jegyzőkönyvéből
 Konventet megnyitó elnöki
 Konventi tárgyalás. 321.
 Konventi tárgyalás a supr
 Középkoraink jövője. B.-
 Lehet-e keresztyén zsidó
 XIII. Leo és a socialisták
 Mit tett a ref. konvent Deb
 némely jó (?) barátaink.
 Néhány szó a „zsinati előm
 Néhány szó a „zsinati előm
 egyházmegyei véleménye
 203, 211, 219, 239.
 Nézetek a gymn. oktatás reform
 240, 248, 255, 264, 272
 324, 328.
 Névtári szemelvények. S.—
 Nihilismus. Nagy Imre. 74
 Nyílt levél a szerkesztőh
 Nyílt levél Békési Gy
 Pár bizalmas szó a
 Stiglicz Albert. 195.
 Pár gondolat. Joó I. 445
 Pár szó a magam ments
 „Pontozatok” 187.
 Révész Bálint megnyitó
 kerületi közgyűlése.
 Rövid tünődés a miniszt
 Társadalmunk bűnei s
 Trefort Ágoston minis
 Tulélt stylus. Bierbrun
 Tünődések stb. Tóth S
 Válasz a „Religionak”.
 Vallásváltoztatásról. Sátor
 Viszhang Silóy cikkére. ?
 Visszapillantás 1878-ra. "

II

Alsó-szabolcs-hajdu
 Balogh F. A mag

TARTALOM.

- evangy.-ról Csák János. 78, 102.
 jegyzőkönyve. 190.
 megye jegyzőkönyve. J. I. 391
 k. Tóth M. 77. 94.
 ó István. 95.
 magyar alkotmánytan. P. 242.
 e jegyzőkönyve. 194.
 ület névkönyve. 50.
 determinánsokról. B. 71, 150.
 Realencyclopaedie. J. I. 10.
 magyar bir. és a földközi tenger mellékének
 17.
 ichte der Methodik des deutschen Volks-
 I. I. 10.
 és. 351, 374.
 idrajza. 307.
 317.
 Joó István. 275.
 317.
 mányok kézikönyve. B.—r.
 zete. 307.
 226.
 zoktatás szervezetének
 egyházban. Egy tanár.
 itó vallástudomány. 383.
 zőkönyve. F. 191.
 s. L. 119.
 L. 9.
 an élete. 189.
 vkönyve. 50.
 k." 51.
 19, 20, 28, 39, 63, 96,
 158, 168, 184, 192, 200,
 276, 284, 300, 335,
 436, 443, 444. 448.
A.
 rténete, 196.
 történeti fejlődése a
 6. 24. 32. 57. 144.
 356. 366. 371.
 304.
 ref. egyházkerület
 ett felhívásról. 206.
 S. 183.
 gy. 221, 234,
 Debreczeni ref. egyházmegyei lelkészi értekezéslet. 283.
 Debreczeni ref. egyházmegyei közgyűlés. Egy jelenvolt. 145.
 Debreczeni ref. egyházmegye határozata a vasárnap ügyében.
 B. F. 34.
 Debreczeni ref. főiskola multjáról érdekes levél. 382.
 Debreczeni ref. főiskolai tanrend. 343.
 Debreczeni ref. főgymnáziumi tanárkar észrevételei a Molnár
 Aladár javaslata III. részére. 313.
 Dunánelléki ref. egyházkerület közgyűlése. 167, 174.
 Énekes könyv. T. 43.
 Érmelléki egyházmegye. 188.
 Észrevételek az új testamentum új fordítása bírálataira. Meny-
 hárt J. 35, 45, 59, 70, 75, 85, 92, 101.
 Egyetemes tanügyi bizottság gyűlése. 423.
 Falusi levelek. S—s. 427.
 Felhívás egyházkerületi lelkészértekezéslet alakítására. 93.
 Gimnáziumi értesítők. Gergely Károly. 198.
 Gimnáziumi statisztika. B. 44.
 Hiripi lelkészválasztás. 220.
 Iskolai felmentések és engedélyek. Gergely Károly. 6.
 Iskolai takarékpénztárak. B. 166.
 Magyar prot. egyetem. 110, 118, 135, 156, 158, 176, 191. 227.
 Miniszteri leirat. 116.
 Nagybányai ref. egyházmegye. X. 442-
 Nagy-szalontai egyházmegyei gyűlés. 312.
 Nyiri Péter emléke. 368, 375, 391, 400, 411, 435.
 Országos közélettanodai tanáregylet. 241, 249.
 Páncsovai egyház. 207.
 Paedagogiai társaság. Dr. Kiss Áron. 117.
 Radvánszky Antal felavattatása. 334.
 Szatmári egyházmegyei gyűlés. 117.
 Szeged. 11, 118, 120, 125, 127, 139, 148, 158, 176, 184,
 191, 199, 207, 216, 251, 259, 260, 267, 376, 400, 411.
 Tanfelügyelői tévedés. Békésmegyei. 305.
 Tartsuk nyitva a sorompókat. S. D. 205.
 Tenkei lelkészválasztás. 257.
 Tiszántúli ref. egyházkerületi gyűlés közérdekű tárgyai
 157. 165. 295. 304.
 Tiszántúli ref. középiskolai tanáregylet. 19, 146, 215, 257
 266, 273, 281, 291.
 Tiszántúli ref. tanáregylet és a debreczeni gimnáziumi ta-
 nárcar véleménye. B. 17. 26.
 Vadászi egyház. 267.
 Vita a „Figyelő“ és „Prot. Hetilap“ közt. 197, 214.
V. KÜLFÖLD.
 Angliában a nők akad. képzése. J. I. 139.
 Angol-amerikai biblia átnézése. Cs. L. 126. 137.
 Angol népiskolaügy köréből néhány vonás. . . i . . . l. 102. 111.
 Angol egyház. 18, 27.
 A pápa köréből. Nagy Imre. 235.
 Az Izlam terjedése. 237.
 Egyesült államok. Cs. 243.
 Ev. szövetség bázeli nagy gyűlés. Csiky Lajos. 76. 81.
 351, 367.
 Ferry „Közoktatásügyi törvényjavaslata.“ 259.
 Franciaország. Nagy Imre. 207.
 Franciaországban az általános tankötelezettség. 62.
 Londoni májusi gyűlések. Láng A. 251.

TARTALOM.

Németalföldi köz-zsinat. Szabad theol. fakultások. Csák János. 7.
 Németország. Cs. 243, 250.
 Orosz egyházi ügyek. Cs. 206.
 Oroszország. Csiky Lajos. 326.
 Olaszországban az evangelium terjedése. Csiky Lajos. 275. 298, 316.
 Prot. theol. facultás megnyitása Párisban. s - s. 419.
 Róma. Cs. 223.
 Róma locuta est. T. 49.
 Skótország. Cs. L. 62.
 Spanyolország. 428.
 Szászország. D. B. I. 9.
 Uj-Yorki levél. 138.
 Vasárnap ügyet illető külföldi irodalmi mozzanat. Könyves János. 223.
 Vasárnapot megszentelő helvét társaság. Könyves János. 373. 389. 410. 425. 435.
 Vasárnapot megszentelők nagy congressusára meghívás. Könyves János. 283.

VI. ÉLET- és GYÁSZRAJZOK.

Bede Lajos. Orosz István. 415.
 Berey Károly. Sipos Károly. 296.
 Gyóry Ferencz. Csiky Lajos. 87.
 Kiss Sándor. Orosz István. 415.
 Mocsy Lajos. Kálmánchelyi Imre. 48.
 Nyiri Péter. Joó István. 358.
 Papp István. Csiky Lajos. 265.

RÖVID KÖZLEMÉNYEK.

A) Vallás és egyház.

Ág. hitv. konvent. 326.
 Amsterdami egyházi statisztika. 384.
 Angol egyházi nevelés. 318.
 Anglicán egyház. 300. 336.
 Angol disszenterék. 150.
 Angol ritualisták. 149.
 Békésbányai egyházmegyei jegyzőválasztás. 336.
 Belényesi lelkészválasztás. 158.
 Belgiumi külmiszió. 192.
 Boros-sebesi lelkészválasztás. 96.
 Chili. 436.
 Cseh reformátusok. 412.
 Debreczeni egyh. statisztika. 11.
 Debreczeni presbyterválasztás. 260. 292.
 Debreczeni presbytergyűlés. 419.
 Érdekes misszió-történeti adat. 268. +
 Erdélyi házasságok. 236.
 Erdélyi ref. egyházkerületi gyűlés. 400.
 Eretnekirtás. 192.
 Felső-szabolcsi esperes. 276.
 Francia egyházi ügyek. 40. 52. 64. 79. 103. 192. 360. 368. 444.
 Hassiai zsinatok. 150.
 Házasságügy. 95.
 Jármi lelkészválasztás. 158.
 Japán. 336. 360. 428.
 Konyári lelkészválasztás. 158.
 Lelkészválasztás. 448.

Londoni belmisszió. 104.
 Magyar ref. konvent. 247.
 Magyar prot. egyháztörté.
 Mormonok. 292, 448.
 Nagy-enyedi egyházmegye
 Nagy-szalontai egyházm.
 Néhai Dr. Kátay Gábor.
 Németalföld. 436.
 Nimesi zsinat. 41.
 Oláhországi mag.
 Orosházi lelkész
 Orosz egyház. 96.
 Páris népiskoláinak.
 Pestői német ev. egyhá.
 R.-Ujfehértói lelkészvá.
 Sárkeresztúri lelkészválas.
 Sonkádi lelkészválasztás. 36.
 Skót presb. zsinat. 244.
 Szeñtési lelkészválasztás. 66.
 Szerbia. 360.
 Tiszántúli egyházkerületi g.
 Tiszántúli egyházkerület sta.
 Udvarhelyi egyházmegye
 Uj lengyel szekta. 306.
 Uj vallásfelekezet. 20.
 Unitarius zsinat. 317.
 Zsinati előmunkálatok. 7.
 Vallásos üldözés Ausztri.
 Vallásszabadság ügye.
 Vasárnap délután
 Vasárnap megsze
 Vasárnapellenes i.

B)

Belgiumi iskolaügyek.
 Belgiumi- oktatásügy.
 Bözödi iskola. 104.
 Brekinszkai iskola.
 Budapesti ref. főisko.
 Csáktornyai állami t.
 Család és iskola. 1.
 Csurgói állami tar.
 Csurgói gymnázium.
 Debreczeni főis.
 208. 218.
 Egyetemes tan.
 Ferry „A Jézusita.
 Finnland oktatásü.
 Francia közokt.
 Görögnyelv. 112.
 Gymn. újtanterv.
 H.-M.-Vásárhel.
 Iskolaköteleze.
 Jog- és álla.
 Katonai hata.
 Kecskeméti jogal.
 Kievi egyetem. 2.
 Lajthántúli népisko.
 Magyar közoktatási

TARTALOM.

384.	Tóth Józsefné. 40.
	Toroczkay Pál. 52.
	Zsedényi Ede. 88.
	Veres Péter. 149.
140.	F) Vegyes.
	Áldozatkészség. 260.
	A czár. csalhatatlansága. 383.
	A pápa jövedelme. 428.
	A szülék figyelmébe. 376.
	Biblia forgalma. 228.
	Blackley W. L. 412.
	Brücke. 292.
	Dr. Criegern. 72.
	Cselszövények a vatikánban. 384.
	Dobos János jubileuma. 192.
	Döllinger. 158.
	Br. Eötvös szobra. 208.
	Erdélyi Prot. Közlöny. 184.
	Eszényi tűzvész. 268.
	Ezüst mennyegző. 158.
	Ferry és Lepére beszéde. 191.
	Francia nemzetgyűlés. 103.
	Genf, 276.
	Glasgow. 104.
	Hazajáró lélek. 39.
	Hosszú életkor. 436.
	Járványos betegség. 383.
	Jézsuiták száma. 104.
	Katonai schematismus. 28.
	Kiss Áron. jubileuma. 419.
	Knox János szobra. 268.
	Léo pápa. 303.
	Louřdesi búcsú. 308. 335.
	Luther háza. 28.
	Luther végrendelete. 392.
	Magyar rendőri büntető codex. 216.
	Mexico. 300.
	Művelt irány. 140.
	Népszerű előadások. 51. 63. 72.
	Nemzeti sajtó izgatása. 252.
	Oláhországi zsidó emancipatio. 268.
	Orosz nihilismus. 103.
	Öngyilkosságok statisztikája. 318.
	Per egy kath. pap ellen. 336.
	Rabszolgaság. 392.
	+ Régi magyar templom Boszniában. 28.
	Részegekedés elleni törvény. 88.
	Schweiz Lateau Lujzája. 318.
	Szerkesztői kérelem. 149.
	Tanító, mint közoktatási miniszter. 140.
	Tízéves találkozás. 344.
	Uj magyar Sion. 140.
	Uj veritás. 184.
	Zsidók házasságügye. 96.
	Br. Vay Miklós. 168.
	Weekly Rewiew. 352.
ette. 208. 216.	
2.	
2. 236	
79. 80. 88. 96. 112.	
176. 216. 228.	